

Republika Hrvatska
Međimurska županija
Općina Šenkovec

Dječji Vrtić „Vrapčić“
J. Bedekovića 11, Šenkovec
40 000 Čakovec

Tel./fax: 040/343-770
e-mail: info@dv-vrapcic.hr

KURIKULUM

DJEČJEG VRTIĆA „VRAPČIĆ“ ŠENKOVEC

za pedagošku godinu 2023./2024.

Ravnateljica:

Melita Pergar, mag. paed.

Šenkovec, rujan 2023.

SADRŽAJ:

VIZIJA I MISIJA VRTIĆA „VRAPČIĆ“

1. KURIKULUM

1.1. O kurikulumu	3
1.2. Iz Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje	4
1.2.1. Bitna načela u izradi i primjeni kurikulumu	4
1.2.2. Suvremena shvaćanja djeteta i organizacija odgojno-obrazovnog procesa vrtića	6
1.2.3. Kultura vrtića	6
1.2.4. Značajke kurikulumu vrtića	7
1.2.5. Dokumentiranje u planiranju i oblikovanju kurikulumu vrtića	8

2. PROGRAMI

2.1. Redoviti program	8
2.2. Program predškole	10
2.3. Kraći programi	14
2.3.1. Engleska igraonica	14
2.3.2. Etno (folklorna) igraonica	15
2.3.3. Program katoličkog vjerskog programa	18
2.3.4. Dramsko-scenski izričaj	18

3. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

18

3.1. Razvijanje ekološke svijesti kod djece	18
3.2. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima	19
3.3. Suradnja s društvenom zajednicom	22
3.4. Suradnja s roditeljima	24
3.5. Timski rad odgojitelja	25
3.6. Razvijanje empatije i pomoći drugima- projekt “Škole za Afriku”	29
3.7. eTwinning projektna suradnja	30

4. SMJER DALJNJEG PROFESIONALNOG RAZVOJA STRUČNIH DJELATNIKA

31

LITERATURA	33
------------	----

VIZIJA I MISIJA DJEČJEG VRTIĆA „VRAPČIĆ“

Dječji vrtić „Vrapčić“ mjesto je gdje dijete uči, razvija se i raste kroz igru, gdje se cijeni zajedništvo, ali i individualni ritam i potrebe svakog pojedinca. Svako dijete razvija se u skladu s vlastitim interesima, mogućnostima i potrebama. Dijete smatramo aktivnim sudionikom odgojno-obrazovnog procesa i kao takvo samostalno odabire poticaje, partnere i mjesto za igru i učenje.

Misija našeg vrtića:

- opremanje igrališta novim igralima
- nastaviti i upotpuniti suradnju sa društvenom zajednicom
- nastaviti rad na projektima ("Škole za Afriku", projekti putem eTwinning programa, Erasmus program, Now we move...)
- stvaranje još kvalitetnijih uvjeta za cjeloviti rast i razvoj svakog sudionika odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću „Vrapčić“

1. KURIKULUM

1.1. O kurikulumu

Kurikulum možemo odrediti kao teorijsku koncepciju koja se u praksi zajednički gradi, odnosno konstruira i sukonstruira na temelju zajedničkog učenja, istraživanja i participacije svih sudionika odgojnog procesa, te se u praksi kontinuirano provjerava, dopunjuje i mijenja. Teži se ka poštivanju dječjih prava, odgoju i obrazovanju usmjerenom na dijete, razvoju svih njihovih potencijala, timskom radu odgajatelja, zajedničkom radu djece, učenju u grupi i individualno, stvaranju demokratskih odnosa u ustanovi, te se posebno stavlja naglasak na to da je dijete odmalena aktivno biće s kapacitetima znatno višim od onog što pretpostavljamo. Dakle, kurikulum treba polaziti od djeteta što znači da se temelji na dobrom razumijevanju njegovih interesa, individualno različitih razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kreativnih i drugih potencijala djeteta.. Stoga kurikulum svakako treba biti razvojan, otvoren, dinamičan, holistički, te humanistički i razvojno primjeren. Veliku važnost u kreiranju kurikulumu osim stručnog tima svakako ima sam odgajatelj. Kvalitetno profesionalno pripremljen odgajatelj svoj odgojno-obrazovni rad fleksibilno prilagođuje situacijama koje se u vrtiću događaju, vodeći računa o potrebama, interesima i mogućnostima djece u određenom trenutku. On organizira okruženje za učenje, prati i procjenjuje postojeće interese, znanja i razumijevanja djece te nastoji omogućiti njihov daljnji razvoj novim intervencijama u okruženju i poticanjem rasprava s djecom i među djecom. Kvalitetno okruženje u ustanovi također je od velike važnosti. Stoga možemo zaključiti da razvoj kurikulumu započinje samim proučavanjem i mijenjanjem okruženja te se stalno traga za novim načinima razumijevanja radi pronalaženja što učinkovitije potpore visokoj kvaliteti življenja i učenja djece, odgajatelja i roditelja. Takav proces je dugotrajan, kontinuiran i nikada završen.

1.2. Iz Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

1.2.1. Bitna načela u izradi i primjeni kurikulumu

Kako bi se kurikulum u dječjem vrtiću provodio prema temeljnim postavkama, gdje je dijete osobnost već od rođenja; te je socijalni subjekt koji participira, konstruira i određuje svoj vlastiti život, gdje djetinjstvo ima svoje vrijednosti i kulturu, te je proces socijalne konstrukcije, koji djeca i odrasli zajednički konstruiraju..., valja se voditi nekim od najbitnijih načela kojima se osigurava unutarnja usklađenost svih sastavnica kurikulumu.

Osnovna načela su sljedeća:

- fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću

partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse

Načelo fleksibilnosti jedan je od parametara kvalitete u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koji nije moguće ostvariti izolirano od ostalih čimbenika kao što su vođenje, odnosi, materijalne, prostorne i organizacijske pretpostavke, senzibilitet i spremnost djelatnika na promjene. Prihvaćanjem i primjenom ovog načela omogućuje se razvoj vrtića u smjeru kvalitetne zajednice koja uči. Fleksibilno strukturiran odgojno-obrazovni proces omogućuje izražavanje prijedloga, inicijativa i sugestija djece i odraslih, a pretpostavka je tvorbe otvorenog, humanistički i sukonstruktivistički orijentiranoga kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. U vrtiću nije primjereno postavljanje striktnih shema jer one ograničavaju prihvaćanje individualno različitih ritmova djece. Primjena načela fleksibilnosti omogućuje cjelovito učenje djece i odraslih, i to aktivnim propitivanjem prethodno izgrađenih koncepata i kontinuiranim izgrađivanjem novih.

Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale. Roditelji imaju pravo i obvezu sudjelovanja u odlukama koje se tiču njihove djece u svim područjima života, odgoja, razvoja i učenja, na način da mu se omogući participiranje u kreiranju vrtićkog kurikuluma. Roditelje treba prihvaćati i poštovati kao ravnopravne članove vrtića. Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja djeteta, odgajatelja i ostalog osoblja u ustanovi ima zajednički cilj: primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju. U kvalitetnom partnerskom odnosu na relaciji vrtić - djetetov dom roditelje djeteta permanentno se informira, te ih se podržava i osnažuje u roditeljskoj ulozi. U kvalitetno organiziranome vrtiću, roditelji djece i članovi obitelji uključuju se u zajedničko donošenje odluka vezanih uz razvoj, učenje i socijalni život djece u grupi. Roditelji su partneri u vrtiću-zajednici koja uči te zagovornici i promotori odgojno-obrazovnog procesa i posrednici prema lokalnoj zajednici. Senzibiliziranje lokalne zajednice, ali i šire društvene zajednice za potrebe ustanove, zajednička je zadaća kako zaposlenika ustanove tako i roditelja.

Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju jedna je od iznimno važnih zadaća Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje jer stvara polazište i osigurava uvjete za zadovoljavanje jednog od temeljnih prava djeteta - prava na odgoj i obrazovanje. Bitne pretpostavke su kvalitetna suradnja u sklopu i među različitim razinama odgojno-obrazovnog sustava, te kvalitetna suradnja svih podsustava s obiteljima djece i lokalne zajednice. Temeljno je osigurati pretpostavke za nesmetan i što prirodniji kontinuitet u odgoju i obrazovanju i to suradnjom vrtića i škole, te unapređivanjem uvjeta za kvalitetan odgojno-obrazovni kontinuitet putem stalnog podizanja razina osobnih i profesionalnih kompetencija stručnjaka svih stručnih profila u odgojno-obrazovnim

ustanovama.

Briga o postizanju i održavanju kvalitete okruženja predstavlja temeljni preduvjet kvalitete odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću. Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse moguće je osnaživati uz pomoć: kontinuiranog istraživanja i unapređivanja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa od samih praktičara; osposobljavanje praktičara u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma; povezivanja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa koji uče, istražuju i mijenjaju odgojnu i obrazovnu praksu i dijele to iskustvo s drugima u zajednice koje uče.

1.2.2. Suvremena shvaćanja djeteta i organizacija odgojno-obrazovnog procesa vrtića

Za razliku od tradicijske paradigme ranog odgoja, koja je na dijete gledala kao na pasivnog primatelja znanja, onoga koji ne zna i kojega odrasli treba poučiti i naučiti, suvremene spoznaje donose novu sliku djeteta i o njemu govore kao o aktivnom, kreativnom i kompetentnom biću koje na svoj jedinstven način konstruira i sukonstruira svoje znanje, razumijevanje svijeta i utječe na svoj razvoj. Prema Nacionalnom kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja dijete je cjelovito biće; dijete je istraživač i aktivni stvaratelj znanja; dijete je socijalni subjekt sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom; dijete je kreativno biće sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima; dijete je aktivni građanin zajednice. Stoga vrtić treba biti mjesto cjelovitog razvoja, odgoja i učenja gdje se kontinuirano stvara primjereno odgojno-obrazovno okruženje u kojem dijete ima priliku ostvarivati raznovrsne interakcije s prostorom, materijalima, drugom djecom i odraslima, te se potiču samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti djece, osnažuje prirodna znatiželja djece i poštuje njihov interes i potrebe. Nadalje, vrtić treba biti mjesto istraživanja, otkrivanja i aktivnog učenja, te mjesto kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije. Također, vrtić je mjesto stvaranja i izražavanja u različitim izražajnim formama, te je mjesto demokratskog življenja i suodlučivanja djeteta.

1.2.3. Kultura vrtića

Svaki vrtić treba kontinuirano raditi na upoznavanju i unapređenju vlastite kulture. Kultura vrtića utječe na način kako ljudi razmišljaju, osjećaju, rade, kako organiziraju, oblikuju te podržavaju procese učenja odgajatelja i djece. Kultura vrtića uključuje određene kontekstualne čimbenike (prostorno-materijalno i socijalno okruženje vrtića), te vođenje vrtića.

U stvaranju prostorno-materijalnog okruženja za učenje naglasak je na prihvatanju prirode učenja djeteta koja je holistička. Organiziranje prostorno-materijalnog okruženja vrtića uključuje osiguranje bogatstva i promišljenosti izbora materijala koji djecu potiču na otkrivanje i rješavanje problema, i omogućuju postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje i konstruiranje znanja i razumijevanja. Raznovrsnost, raznolikost i stalna dostupnost materijala promoviraju neovisnost i autonomiju učenja djece. Kvalitetno okruženje djeci omogućuje istraživanje različitih logičkih,

matematičkih i fizikalnih fenomena i pojava, istraživanja prirode, istraživanja različitih mogućnosti organizacije prostora i sl. U prostornoj organizaciji važno je osigurati osjećaj pripadanja i dobrodošlice na način da okruženje i pedagoški proces odražavaju različita obilježja sve djece i njihovih roditelja. Kvalitetno strukturirane prostorne cjeline vrtića potiču grupiranje djece u manje skupine i omogućuju kvalitetne interakcije.

Socijalno okruženje vrtića temelji se na međusobnom poštivanju i ostvarivanju recipročne komunikacije svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Kvaliteta i intezitet međusobnih odnosa djece i odraslih, kao i odraslih međusobno, predstavljaju nezaobilazne preduvjete kvalitete odgojno-obrazovnog procesa pa suradničke i partnerske odnose treba postići na svim socijalnim razinama vrtića. Suradnja odgajatelja međusobno te odgajatelja s drugim stručnim djelatnicima vrtića izravno se odražava na kvalitetu komunikacije i međusobnu suradnju djece koja je potrebna za stjecanje njihovih socijalnih, intelektualnih i drugih iskustava, izgrađivanje socijalne kompetencije.

Primjereno i odgovorno distribuirana moć u vrtiću važan je čimbenik postizanja fleksibilnosti odgojno-obrazovnog procesa, oslobađanja kreativnih i ostalih potencijala svakoga pojedinca u vrtiću i očuvanja ljudskih potencijala ustanove. Distribuirano vođenje temelji se na uvjerenju da svi uključeni u odgojno-obrazovni proces imaju mogućnost doprinosa ostvarivanju zajednički donesene vizije ustanove, u skladu sa svojim sposobnostima, ulogom i trenutnom pozicijom.

1.2.4. Značajke kurikuluma vrtića

U vrtiću svaka aktivnost istodobno može i treba sadržavati potencijal podupiranja različitih aspekata njihova cjelovitog razvoja, te sadržavati priliku za prirodno sjedinjavanje različitih područja njihova učenja. Uspostavljanje holističkog tj. integriranog i koherentnog kurikuluma, trebalo bi značiti kraj uobičajeno parcelizirane prakse. Jer nije nimalo korektno od djeteta tražiti nešto što bi i stručnjacima bilo teško učiniti. Stoga svaki kurikulum ima nekoliko značajki. Kurikulum je integrirani, razvojni, humanistički, konstruktivistički i sukonstruktivistički. Kurikulum ranog i predškolskog odgoja treba obuhvaćati sva područja djetetova razvoja u jednoj cjelini kako bi odgovarao prirodi djeteta i njegovu podučavanju. Aktivnosti djece ne strukturiraju se prema izdvojenim metodičkim područjima niti se na bilo koji način sadržajno i vremenski odjeljuju. Djeci se osiguravaju različiti izbori i osnažuje samoorganizacijski potencijal njihovih aktivnosti tj. osnažuje njihova neovisnost i samostalnost u aktivnostima. Nadalje, kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja obilježava razvojna, otvorena i dinamična priroda. Potrebno je odstupati od striktnog planiranja sadržaja učenja i aktivnosti djece. Odgajatelj treba organizirati okruženje za učenje, pratiti i procjenjivati postojeće interese, znanje i razumijevanje djece te nastojati omogućiti njihov daljnji razvoj u sklopu novih intervencija u okruženju i stimuliranja rasprava s djecom i među djecom. Kvaliteta sudjelovanja odgajatelja u procesu učenja djeteta nije proporcionalna broju njegovih izravnih intervencija, nego usklađenosti tih intervencija sa situacijom. U oblikovanju kurikuluma

planira se ono što djeca mogu učiti, a ne ono što bi trebala činiti. Također, kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja usmjeren je razvoju autonomije i emancipacije djece u procesu odgoja i obrazovanja. Posebno je potrebno cijeniti samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti djece koje odgajatelj potiče i podržava, a prema potrebi se i izravno uključuje. Djecu je potrebno kontinuirano osposobljavati za samoprocjenu te im osigurati iskustvo preuzimanja odgovornosti i prakticiranje odgovornog ponašanja. Potrebno je oblikovati socijalno okruženje u kojem se dijete razumije i poštuje. I naposljetku, kurikulum ranog i predškolskog odgoja obilježava shvaćanje učenja kao stvaranja tj. konstruiranja i sukonstruiranja znanja. U oblikovanju kurikuluma odgajatelj treba poticati dijete na promišljanje i kreiranje novog znanja temeljenog na promišljanju, a ne memoriranju i repetitiji već postojećega.

1.2.5. Dokumentiranje u planiranju i oblikovanju kurikuluma vrtića

Dokumentiranje podrazumijeva sustavno prikupljanje dokumentacije (anegdote, bilješke, dnevnici, transkripti razgovora, dječji likovni radovi, audio i video zapisi i drugo..), koja omogućuje promatranje i bolje razumijevanje akcija djeteta, a time i osiguranje kvalitetnije potpore njegovu razvoju. Dokumentacija omogućuje vizualizaciju načina na koji se dijete razvija i uči. Prikupljena dokumentacija pomaže odgajateljima u razumijevanju djece i procesa njihova odgoja i učenja, tj. razinu postignutih kompetencija. Dokumentiranje odgajateljima omogućuje bolje razumijevanje različitih segmenata odgojno-obrazovnog procesa, a osobito kvalitetu okruženja za učenje djece i kvalitetu vlastitih odgojno-obrazovnih intervencija. Dokumentiranjem se osigurava specifična potpora procesu odgoja i učenja svakog djeteta posebno, usklađene s njegovim individualnim i razvojnim mogućnostima, kognitivnim strategijama i drugim posebnostima. Također, dokumentacija posreduje u partnerstvu s roditeljima i komunikaciji sa širom socijalnom zajednicom.

2. PROGRAMI

2.1. Redoviti program

Prijedlogom koncepcije razvoja predškolskog odgoja i Programskim usmjerenjem odgoja i obrazovanja predškolske djece istaknuta je sloboda inicijative u stvaranju i provođenju programa rada s predškolskom djecom, gdje svako dijete ima pravo na razvoj usklađen s njegovim individualnim mogućnostima i sposobnostima.

Djelatnost predškolskog odgoja polazi od osnovnih postavki:

- ✓ osiguranje optimalnih uvjeta za djetetov razvoj,
pomoć roditelja u brizi za sigurnost,
dopuna obiteljskom odgoju.

Posebni ciljevi i zadaće odgoja predškolske djece su: očuvanje zdravlja, razvoj emocionalne stabilnosti, samostalnosti, pozitivne slike o sebi, socijalne interakcije, komunikacije, slobodnog izražavanja, radoznalosti i ljubopitljivosti, te razvoj kreativnosti i intelektualnih sposobnosti.

"Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece" polazi od poštivanja načela:
pluralizma i slobode u primjeni pedagoških ideja i koncepcija,
.različitosti u vrstama i oblicima provođenja programa,
.demokratizaciji društva

Dužnost je svih djelatnika, a naročito odgojitelja u neposrednom radu s djecom, da pridonose cjelovitom razvoju osobnosti djeteta i kvaliteti njegova života.

ZADACJE: povezivanje obiteljskog i izvan obiteljskog odgoja djeteta, određena srodnost izvanobiteljskog s dobrim obiteljskim odgojem, što čvršća suradnja stručnog tima s roditeljima, a posebno stvaranje mogućnosti da roditelji sudjeluju u životu i aktivnostima djeteta.

Tijekom cijele godine kod djeteta poticati tjelesni i psihomotorni razvoj, socio-emocionalni i razvoj ličnosti, spoznajni razvoj, te govor, komunikaciju, izražavanje i stvaralaštvo.

Vrste djelatnosti koje odgojitelj mora svakodnevno provoditi u svom radu su:

1. *Životno-praktične i radne aktivnosti vezane uz biološke potrebe:* njegu djeteta, svlačenje, oblačenje, samoposluživanje, higijenske navike, kućne poslove, njegu biljaka i životinja, izradu predmeta i igračaka.

2. *Raznovrsne ige:*

- ☐ funkcionalne,
- ☐ simboličke,
- ☐ igre građenja i konstruiranja,

- igre s pravilima i dr.,

3. Društvene i društveno zabavne aktivnosti:

- zabave, svečanosti, šetnje, priredbe i dr.,

4. *Umjetničko promatranje, slušanje, interpretacija umjetničkih tvorevina za djecu, kao što su* :slikovnice, likovna, književna, glazbena, scenska, filmska i druga djela.

5. *Aktivnosti izražavanja i stvaranja djeteta:* pjevanje, sviranje, crtanje, slikanje, modeliranje, građenje i konstruiranje, govorno, scensko, motoričko i plesno izražavanje.

6. *Istraživačko-spoznajno* manipuliranje predmetima, promatranje ili upoznavanje nečega, nekoga, šetnje, posjeti, susreti s ljudima različitih profesija, stvaraocima, otkrivanje i jednostavni eksperimenti, verbalno rješavanje problema, namjernog učenja i vježbanja postupaka i sl.

7. *Specifične aktivnosti s kretanjem* - tjelesno vježbanje, plivanje, skakanje, klizanje, skijanje, vožnja biciklom i drugo.

Zadaci za odgojitelje:

- a samostalno, ali i na osnovi suradnje s roditeljima, i stručnim timom utvrditi, ostvariti, pratiti i vrednovati program odgoja djece u svojoj skupini, surađivati s roditeljima, stručnim suradnicima u svrhu poboljšanja uvjeta razvoja i odgoja djeteta, samostalno se usavršavati u dječjem vrtiću i izvan njega i unapređivati pedagošku praksu, prema potrebi, sudjelovati u stručnom tijelu vrtića, i dr.

Naglasiti kvalitetu planiranja programskih zadataka i sadržaja odgojnih skupina s obzirom na uvjete i opremu programa.

U korist unapređenja odgojno-obrazovnog rada, a u okviru financijskih mogućnosti, osigurati didaktička sredstva za rad. Ulagati napore i iznalaziti mogućnosti putem suradnje s roditeljima i poduzećima na sakupljanju i oblikovanju dopunskog materijala.

U korist kvalitete rada uvažavati odgojne principe individualizacije, diferencijacije, egzemplarnosti i aktualizacije.

Pažnju posvetiti sadržajnom i pravovremenom planiranju:

a) ORIJENTACIJSKOG PLANA I PROGRAMA RADA - područja razvoja, materijalni i organizacijski uvjeti rada, aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadataka, suradnja sa stručnjacima, roditeljima i dr. čimbenicima.

b) TJEDNOG PLANA I PROGRAMA RADA - nazivi i materijalni slijed aktivnosti za djecu odgojne skupine i drugih odgojnih skupina.

c) DNEVNIKA RADA- poticaji i zapažanje o aktivnostima i ponašanju djece u grupi i djece iz drugih odgojnih skupina.

d) VREDNOVANJE OSTVARENOG PLANA I PROGRAMA RADA – vrednovanje uvjeta ostvarivanja plana i programa i ostvarenosti razvojnih zadaća.

2.2. Program predškole

Dječji vrtić „Vrapčić“ Šenkovec nalazi se u Međimurskoj županiji i sastavnica je jedne razvijene općine. Svojim radom i trudom osmišljavaju, pripremaju predškolsku djecu za prve važne školske korake. Mnogi ovaj program nazivaju “ mala škola “ i uglavnom ga zamišljaju kao priprema za školsko učenje, no on je mnogo više od toga. Program predškole čini okosnicu prostora između obiteljskog doma, dječjeg vrtića i osnovne škole. Ovaj koncept odgoja pomaže predškolskom djetetu da se na ispravan način pripremi za razvijanje nove dimenzije vlastite kompetentnosti. Na taj način dijete se pravodobno priprema za život u novoj sredini i obogaćuje ga. U želji za stvaranjem nove i više kvalitete života djece, prateći interese djece i roditelja dužnost nam je posredovati, omogućiti im i učiniti što kvalitetnijim susrete s osnovnom školom, njihovom djelatnošću, učiteljima, nastavnicima i drugima.

Percipiramo li djecu kao inteligentne, kompetentne i razborite osobe, koje uče čineći i surađujući sa drugima, kojie su uvelike sposobne samoorganizirati vlastite aktivnosti i ulaziti u svrhovite interakcije sa drugom djecom i odraslim (Slunjski, 2008) tada uz organizirano bogato i poticajno okruženje možemo dati bogati i raznolik pečat ovom programu predškole.

Osnovni cilj je cjelovit razvoj ukupnih potencijala djeteta i napredovanje u svakom od njegovih aspekata, uz proširivanje, odnosno kvalitativno usavršavanje onih domena koje je već usvojilo. Teži se oformljivanju emancipirane ličnosti, svjesne sebe i svojih potencijala, svoje društvene i prirodne sredine, koja je otvorena, komunikativna, konstruktivna i kreativna, zadovoljna i ispunjena optimizmom u odnosu na sebe, druge ljude i život u cjelini. Za dobrobit djece 21. stoljeća odgovorni su roditelji i odgajatelji i učitelji i društvo u cjelini, te se svakako moraju udružiti u promišljanju i osiguravanju što boljih uvjeta za poticanje razvoja djece predškolske dobi općenito i za poticanje ranog učenja stranog jezika (Silić, 2007). Program rada temeljen je na Prijedlogu koncepcije razvoja predškolskog odgoja i Programskom usmjerenju odgoja i naobrazbe predškolske djece Republike Hrvatske.

Predškola će svojim programom pridonositi cjelovitom razvoju osobnosti djeteta i kvaliteti njegova života. Elementi programa polaze od Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece.

Zadaće programa predškole proizlaze iz njegovih ciljeva. Cjelovitost razvoja djeteta obuhvaća niz zadataka iz raznih područja: tjelesni i psihomotorni razvoj, socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti, spoznajni razvoj i govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo.

Temeljna zadaća odnosi se na pripremanje predškolskog djeteta na izazove koje postavlja osnovnoškolsko obrazovanje te pripremanje na različita životna iskustva na koje dijete predškolske

dobi nailazi u svojem učenju i življenju.

Područja razvoja

Zadaci

Prilagodba

Pomoći djetetu da se osjeća dobrodošlo u prvoj organiziranoj izvanobiteljskoj sredini

- da se uključi u igru s djecom,
- da u igri i drugim aktivnostima doživljava uspjeh,
- da pogreške prima kao izazov za traženje rješenja,
- da bude otvoreno, nesputano u postavljanju pitanja i izražavanja svojih doživljaja i misli.

Razvoj pokretljivosti i tjelesnog držanja u svim osnovnim i prirodnim oblicima kretanja

-razvoj hvatanja i baratanja s predmetima (senzomotorni razvoj, okulomotorna koordinacija)

Tjelesni i psihomotorni razvoj

-razvoj posebnih motoričkih vještina

-poticanje razvijanja fine motorike

-razvoj gipkosti i preciznosti

- razvoj zdravstvene kulture radi očuvanja i jačanja vlastitog tjelesnog i mentalnog zdravlja i zdravlja drugih ljudi oko sebe

- navika da se svakodnevno boravi i kreće na svježem zraku,

- pravilan položaj tijela prilikom sjedenja (posebno za stolom prilikom jela i drugih aktivnosti) stajanja, hodanja

-razvoj psihomotoričkih sposobnosti (ravnoteža, koordinacija, snaga, brzina, izdržljivost) u složenim vještinama (igra košarke, nogometa, vožnja bicikla, plivanje..)

-razvoj preciznosti u baratanju predmetima (sastavljanje, namatanje, razvrstavanje)

-socijalni razvoj što uključuje različite socijalne interakcije na društveno prihvatljiv način, razvijanje socijalnih vještina

-poticanje samostalnosti

-poticanje razvoja samopouzdanja i samovrednovanja

-stvaranje vrijednosnog sustava kod djeteta

Socio-emocionalni razvoj i razvoj

-razvoj pozitivnih emocionalnih stanja

ličnosti

- razvoj sposobnosti prepoznavanja i izražavanja emocija
- razvoj pojma o sebi (perceptivno , emocionalno i misaono spoznavanje okoline i osvještavanje govorom
- razvoj sposobnosti donošenja samostalnih odluka (samostalni izbor igre, suigrača, prostora, materijala, sudjelovanja..)
- razvoj regulacije emocija
- razvoj kontrole emocija i uspostava emocionalnih stanja (utješiti, pokazati razumijevanje, zauzeti optimističan stav)
- razvoj odnosa sa vršnjacima
- učenje poštivanje pravila i dogovora
- razvoj pozitivnih stavova i odnosa prema okolini (obitelj, kultura, odnos prema prirodi, životinjama, igračkama..)
- razvoj osjeta i percepcije

Spoznajni razvoj

- stvaranje pojmova i uočavanje veza i odnosa među predmetima i pojavama
- razvoj pažnje koncentracije i pamćenja
- razvoj prostorne percepcije, stjecanje iskustva kretanjem
- stjecanje iskustava i spoznaja o predmetnoj, prirodnoj i društvenoj sredini (bilježenje zapažanja, prerada iskustava, istraživanje
- stjecanje iskustava istraživanjem odnosa i veza među pojavama (pojave i predmeti, ljudi, životinje, biljke, eko vrt..)
- razvoj sposobnosti uočavanja odnosa i veza među ljudima (zanimanja, djelatnosti, svečanosti, promet, način života, humanitarna pomoć, različite akcije..)
- razvoj operativnog mišljenja
- razvoj slušanja i razumijevanja govora
- razvoj jezika (bogaćenje rječnik, razumijevanje i korištenje novim riječima za predmete, pojave..)
- razvoj govornih vještina
- razvoj sposobnosti doživljavanja i razumijevanja literarnih i scenskih djela)
- razvoj glazbenog pamćenja
- razvoj sposobnosti doživljavanja i izražavanja glazbe

Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

- razvoj glazbenog stvaralaštva
- pravilno uočavanje glasova u riječi i glasovne strukture kao uvjet njihovog valjanog izgovaranja, koje je opet uvjet da se glasovi jasno uoče.
- pravilna artikulacija glasova i na osnovu nje pravilno izgovaranje riječi i rečenica.
- izgovor riječi u skladu s normama književnog jezika i oslobađanje djece da koriste razne načine izgovora zavisno od situacija (gdje govore, kome se obraćaju, što žele da izraze).
- njegovanje glasovnih kvaliteta (visine, snage, boje glasa) i način da se govori bez naprezanja, prilagođavajući glas konkretnoj situaciji (šapat u spavaćoj sobi, umjeren govor u manjoj skupini, glasniji govor prilikom obraćanja svima).
- razvoj komunikacijskog sustava (verbalni, neverbalni i simbolički razvoj)
- razvoj stvaralaštva u različitim područjima izražavanja
- Kritičko mišljenje koje je u stanju da prerađuje i provjerava ono što čuje od drugih, koje ništa ne prihvata na riječ. „Zdravo za gotovo“ bez obzira od koga potiče
- razvoj likovnog senzibiliteta za različita likovna sredstva i materijala
- razvoj osjetljivosti za oblikovanje na plohi
- razvoj vještina svladavanja različitih tehnika oblikovanja
- razvoj osjetljivosti za kombinacije
- razvoj likovne imaginacije i kreativne apsorpcije
- razvoj likovne invencije

2.3. Kraći programi

2.3.1. Engleska igraonica

Sustavan predškolski odgoj zahvaća cjelovitost djetetova bića, a u tu cjelovitost nužno je uključen i kraći program ranog učenja engleskog jezika. U dječjem vrtiću „Vrapčić“, Šenkovec, kraći program ranog učenja engleskog jezika djeluje već četvrtu godinu za redom te pokazuje zavidan broj polaznika igraonice engleskog jezika ali i potrebu za još inovativnijim i kreativnijim radom igraonice. Ovaj koncept odgoja pomaže djetetu da se na ispravan način pripremi za razvijanje nove dimenzije

vlastite kompetentnosti, odnosno s onima koji imaju neke drugačije tradicije, navike i uopće životna usmjerenja. Na taj način dijete se pravodobno priprema za život u različitosti i obogaćuje ga. U želji za stvaranjem nove i više kvalitete života djece, prateći interese djece i roditelja dužnost nam je posredovati, omogućiti im i učiniti što kvalitetnijim susrete sa engleskom kulturom i jezikom.

Razvojne studije pokazuju da djeca nauče više i nauče puno ranije nego što se prije mislilo. U areni jezičnog razvoja naše studije pokazuju da je rano učenje kod djeteta složen i višeznačan. Na primjer, istraživanja pokazuju da se djeca oslanjaju na ono što se naziva "statističko učenje", oblik implicitnog učenja koji se javlja kada djeca komuniciraju u svijetu kako bi stekli jezik koji se govori u njihovoj kulturi. Međutim, novi podaci također pokazuju da djeca zahtijevaju u svojem socijalnom okruženju društvene interakcije s drugim ljudskim bićem kako bi aktivirali svoje sposobnosti da uče iz izloženosti jeziku. Ovi podaci su izazov znanstvenicima mozga, otkriti kako mozak zapravo radi - kako je, u ovom slučaju, računalno područja mozga i područja društvenog mozga sazrijevaju tijekom razvoja i o interakciji tijekom učenja. Rezultati su također izazov obrazovnim znanstvenicima da se uključe u ova otkrića o socijalnoj mozga u svojoj nastavnoj praksi (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3164118/>).

Ovim programom želimo pružiti našoj djeci mogućnosti da u igri, druženju i komunikaciji u spontanoj interakciji dijete-dijete, dijete-odgojitelj, dijete-djeca na zanimljiv način razvijaju zanimanje za usvajanje engleskog jezika, te da u skladu sa svojim mogućnostima i interesima steknu kvalitetne osnove za kontinuitet u usvajanju engleskog jezika.

Cilj nam je da spontano opuštenim primanjem i prenošenjem smislenih poruka djeca komuniciraju na engleskom jeziku, razviju osjećaj za senzibilitet prema stranom jeziku, kulturi i običajima drugih naroda te da se vodi stalna briga o cjelovitom pristupu djeteta, zadovoljavanju njegovih tjelesnih, socio-emocionalnih i intelektualnih potreba.

Za dobrobit djece 21. stoljeća odgovorni su roditelji i odgojitelji i učitelji i društvo u cjelini, te se svakako moraju udružiti u promišljanju i osiguravanju što boljih uvjeta za poticanje razvoja djece predškolske dobi općenito i za poticanje ranog učenja stranog jezika (Silić, 2007).

- Zadaće Kraćeg programa ranog učenja engleskog jezika za djecu predškolske dobi proizlaze iz njegovih ciljeva. Cjelovitost razvoja djeteta obuhvaća niz zadataka iz raznih područja: tjelesni i psihomotorni razvoj, socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti, spoznajni razvoj i govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

Temeljna zadaća odnosi se na stvaranje uvjeta za kvalitetan razvoj djetetove osobnosti, doprinijeti obogaćivanju spoznaje raznolikosti jezičnog suživota raznih naroda te njihovog jezika, u ovome slučaju engleskog jezika

Njegovanje poštovanja prema multikulturalnosti jezika, kultura, običaja, vrijednosti

Međusobno razumijevanje i stvaranje suradnje između izravnih i neizravnih sudionika

2.3.2. Etno (folklorna) igraonica

Kraći program verificiran od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja sa voditeljem-odgajateljem osposobljenim za vođenje i realizaciju programa. Provodi se kao igraonica u popodnevним satima.

Djeca se upoznaju sa materijalnom i nematerijalnom baštinom našeg kraja kroz različite oblike aktivnosti: dječji narodni plesovi, pjesme, dječje igre, scenski prikazi i tekstovi i prikazi narodnih običaja i očuvanje rječnika našeg kraja.

Prema Kneževiću (Knežević, 2010) dužni smo, radi očuvanja vlastitog identiteta prenijeti svoje znanje o dječjem folkloru na istinit i cjelovit način. Knežević također navodi da je preduvjet za uspješan rad s djecom izbor primjerene i autentične građe. Folklornim igraonicama nastojimo kod djece razvijati svijest o važnosti poznavanja naše tradicije.

Ciljevi:

Cilj Etno programa, programa tradicijske kulture, je zadovoljiti potrebu djeteta za sigurnošću, ljubavlju i pripadanjem svojoj kulturi, naciji i vjeri. Smislenim i zanimljivim aktivnostima omogućava se djeci stjecanje znanja i uočavanje odnosa tradicionalnog i suvremenog života.

Etno radionica provodi se s ciljem očuvanja tradicionalne baštine i folklora kroz igre i aktivnosti primjerene djeci. Tradicionalna baština (dječja tradicija) obuhvaća sveukupnost narodnih oblika aktivnosti koje imaju tendenciju da se ponavljaju iz generacije u generaciju: igre i njihova pravila, norme ponašanja, ustaljeni oblici dijeljenja uloga i igri, načini prekidanja neželjenog ponašanja, načini privlačenja pažnje, različite priče, šale, kola i sl. Dječji folklor je način objektivizacije dječje tradicije i pomaže djeci u dostizanju socijalne kompetencije «naoružavajući» ga gotovim tekstovima i formama, koje mu omogućuju uspješno djelovanje u složenijim komunikacijskim situacijama. Također potiče razvoj individualnosti i samostalnosti, sigurnosti u vlastite snage. Razvija osjećaj za lijepo, skladno, pobuđuje dječju maštu i potiče na stvaralaštvo. Pomaže pravilnom razvoju fine motorike, skladnih pokreta i osjećaja za ritam. Kroz razne vidove dječjeg folklornog stvaralaštva proširuje se i obogaćuje dječji rječnik: djeca se upoznaju sa starim govorom svoga zavičaja, zaboravljenim riječima i frazama. Pjesma i ples potiču pozitivne emocije, radost, osjećaj za prijatelje. Djeci odgovaraju tvorevine narodnog duha koje su stvorila sama djeca, njihovi davni vršnjaci. Ali sve je to danas izvan funkcije pa se mora uvježbavati kako ih se ne bi zaboravilo. Naš je narod oduvijek nastojao djeci, kao nastavljacima samosvijesti i kulture zavičajnog kraja, prenijeti «život i običaje» svoga naraštaja kroz materijalnu i duhovnu kulturnu baštinu.

Neke od tekovina naše bogate baštine upoznati ćemo i na ovoj etno-radionici.

Zadaci igraonice:

U skladu s Programskim usmjerenjem i općim zadacima predškolskog odgoja postavljani su zadaci Etno igraonice :

- ☐ Upoznavanje djece sa materijalnom kulturnom baštinom: muzičkim instrumentima,

posuđem, namještajem, narodnom nošnjom i odjećom

□Upoznavanje djece sa duhovnom kulturnom baštinom: brojalicama, uspavankama, dječjim pjesmama, dječjim igrama s pjevanjem, dječjim narodnim plesovima i narodnim običajima

□Probuditi kod djece i postepeno razvijati interes za muziku našeg kraja i s tom muzikom stvarati radosno raspoloženje

□Upoznavanje djece s običajima vezanim za obilježavanje pojedinih datuma i blagdana-suradnja sa starijim članovima naše zlokalne zajednice

Sadržaji aktivnosti:

Sadržaji aktivnosti trebaju zaokupiti dječju pažnju i poticati njihovu stvaralačku individualnost:

□BROJALICE – su najčistije poetsko i muzičko stvaralaštvo djece. Zbog neskućene slobode djeteta, brojalice se služe materijom iracionalnih riječi i slogova. One su najelastičnije sredstvo za oblikovanje i realizaciju djetetove fantazije i htjenja. Radi se o muzici metrike i o muzici ritma. Smisao nije u prebrojavanju igrača, već u određivanju jednog. To je neke vrste sudbinska objektivnost «pravde» i ta uloga brojalice daje joj poseban pečat.

□USPAVANKE – su vrlo vrijedan dio stvaralaštva odraslih namijenjenog djeci, koje se odlikuju jednostavnim melodijskim i tekstovnim obrascima primjerenim dječjem svijetu. One su prepune pučkog osjećaja i senzibiliteta, jer ljubav prema djetetu je oduvijek poticala najiskrenije emocije, koje su uspavanke prožimale mekoćom, blagošću i toplinom. Djeca su često znala pamti te napjeve i poslije u zrelijoj dobi koristili su se njima u istim prilikama. To nam ukazuje na činjenicu da uspavanke imaju sve elemente tradicijske kulture, jer prenošenje usmenom predajom sadrže u sebi narodne glazbene i govorne značajke određenog kraja.

□DJEČJE PJESME – oslikavaju dječji način prihvaćanja zbilje, u kojoj često nema mjesta logici već improvizaciji i mašti. Zabilježeni dječji napjevi pokazuju da je dijete pjevalo o ljudima, domaćim i šumskim životinjama, pticama, cvijeću, o predmetima iz svoje okoline te o određenim pojavama. Dječja narodna pjesma redovno je protkana vedrinom i živahnom atmosferom te jednostavnim ritmičko-melodijskim vrijednostima.

□DJEČJE IGRE S PJEVANJEM – vrlo su zanimljiv, brojan i raznovrstan oblik dječjeg stvaralaštva, koje je zbog složenije izvorne strukture i sadržaja u odnosu na ostale igre bio češći u životu starijeg dječjeg uzrasta. S obzirom na već naznačene razlike odgoju muške i ženske djece u prošlosti, u tim igrama najčešće su sudjelovale djevojčice, a tek u novije vrijeme i dječaci stidljivo pronalaze razloge za tu igru. Takve igre su zahtijevale od svih sudionika ponašanje zadano kontekstom sadržaja igre i istodobno izražavanje pokretom i pjesmom u određenom prostoru. Dječje igre s pjevanjem

obuhvaćaju nekoliko vrsta igara raznovrsnih po svojim osobinama kao što su npr. Igre biranja, pogađanja, oponašanja, pokreta i različitih improvizacija. Sve to potvrđuje važnost pjesme u dječjem svijetu.

□DJEČJI NARODNI PLESOVI – su pojednostavljeni plesovi odraslih, interpretirani na dječji način, potiču razvoj osjećaja za mjeru, ritam i takt te pjevačkih sposobnosti.

□DJECA U NARODNIM OBIČAJIMA – proslave narodnih običaja su djeci posebno dragi: npr. sv. Barbara, sv. Nikola, Božić, Uskrs, Jurjevo itd. Sudjelovanje djece u proslavama narodnih običaja potiče dječju maštu i stvaralaštvo na izvorne i vrijedne tvorevine.

Roditelji se uključuju različitim oblicima interakcije (radionice, izložbe, prikupljanje etno materijala), prezentiraju im se postignuća djece, a uključuju se u vrednovanje i planiranje programa.

2.3.3. Program katoličkog vjerskog odgoja

Program Katoličkog vjerskog odgoja u našem vrtiću provodi se po Programu Katoličkog vjerskog odgoja djece predškolske dobi i odobren je od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Odgajateljica Ružica Benčić svojim je doškolovanjem na Katoličko-bogoslovnom fakultetu u Zagrebu stekla znanje Odgajateljice u vjeri i time dobila pravo provođenja Katoličkog vjerskog odgoja u vrtiću.

Program se ostvaruje planski kroz cijelu pedagošku godinu i prati potrebe djeteta i datume vezane za Crkvenu godinu.

Cilj Katoličkog vjerskog odgoja je odgajanje religiozne dimenzije djeteta. Na taj način oplemenjujemo ga za ljudske vrijednosti kao što su savjest, intelekt, karakter, vjera, ljubav, nada, osobnost. Dijete se odgaja za ljudske i kršćanske vrednote, promiču se njegove stvaralačke osobine i kompetencija, odgovorno ponašanje i kvalitetan odnos posebno prema različitim.

Zadaća ovakvog programa je da raste u povjerenju u samoga sebe, da se zadovolji njegova potreba za pripadanjem i ljubavlju, te na temelju toga na autentičan odnos s Bogom.

Provedba ovog programa osmišljava se i valorizira u suradnji s roditeljima i širom društvenom zajednicom.

2.3.4. Dramsko-scenski izričaj

Program dramsko-scenski izričaj verificiran je od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja. Kroz program se djeca upoznaju s osnovama drame, scenografije i glazbe, kroz što se potiče cjelovit razvoj djeteta. Kroz program se djeci nude različiti oblici aktivnosti: igra uloga, gluma, slušanje glazbe i refleksija na slušano, dječje igre, pjesme i sl. Voditeljica programa je odgojiteljica

Aleksandra Belec.

Cilj dramsko-scenskog programa je poticanje i razvijanje mišljenja, izražavanja i stvaranja u području umjetnosti i kulture, poticanje i razvijanje kreativnosti i stvaralaštva, razvijanje različitih oblika percepcije te poticanje djeteta na slobodni izbor aktivnosti ovisno o njegovom interesu i potrebama.

3. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

3.1. Razvijanje ekološke svijesti kod djece

Teme kojima u našem dječjem vrtiću razijamo ekološku svijest kod djece su: zbrinjavanje i razvrstavanje otpada, zdrava hrana, briga o planetu Zemlji itd. Provođenjem aktivnosti na navedene teme želimo unaprijediti kakvoću življenja u vrtiću, zaštititi prirodu i njezine izvore, upoznati biološku raznolikost eko sustava, poticati i osmišljavati rad na zbrinjavanju otpada, brinuti o zdravoj prehrani.

Kroz sadržaje u redovitim programima organiziraju se aktivnosti u kojima se ove teme realiziraju. Organizacijom raznih aktivnosti i akcija potiče se suradnja s roditeljima i širom društvenom zajednicom sa svrhom rada na ekološkom osvještavanju. Ovim aktivnostima želimo inspirirati i motivirati djecu i mlade, njihove odgojitelje i roditelje, a ne prisiliti ih da promjene svoje životne navike na drastičan način.

3.2. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

Blagdani, proslave, svečanosti, posjete i izleti dobra su prilika za opuštanje i zajedničko druženje djece, odgajatelja, roditelja i ostalih čimbenika užeg i šireg okruženja vrtića. Tih dana i datuma djeca mogu stjecati nova znanja, iskustva i spoznaje te na taj način usvajati nove vrijednosti, običaje i tradicije.

KALENDAR

AKTIVNOSTI U LISTOPADU:	Jesenska svečanost Dani kruha – dani zahvalnosti za plodove zemlje Tjedan djeteta Dan jabuka (obilježavamo Dan jabuka nizom aktivnosti kroz cijeli tjedan) Dan kravate Posjet Knjižnici Međunarodni dan štednje Svi sveti
AKTIVNOSTI U STUDENOME:	Međunarodni dan osoba s posebnim potrebama Dan sjećanja na žrtve domovinskog rata Radionica za izradu božićnih čestitki za mještane Općine Šenkovec

	Međunarodni dan tolerancije Radionica sa roditeljima za izradu adventnih vijenaca Dan kazališta
AKTIVNOSTI U PROSINCU	Sveti Nikola u našem vrtiću Kićenje bora u vrtiću Kićenje bora uz prigodan program na trgu Svete Jelene Božićno druženje s roditeljima Božićni koncert u crkvi Svete Jelene u Šenkovcu Dan ljudskih prava
AKTIVNOSTI U SIJEČNJU	Proslava Nove godine Aktivnost „Snježne radosti“ Druge primjerene aktivnosti
AKTIVNOSTI U VELJAČI	Proslava dana Svetog Valentina Dječje Maškare Posjet kazalištu prema potrebi
AKTIVNOSTI U OŽUJKU	Međunarodni Dan žena Prvi dan proljeća Svjetski dan voda Svjetski dan kazališta
AKTIVNOSTI U TRAVNJU	Svjetski dan knjige Uskrsni ponedjeljak Dan planeta Zemlje Svjetski dan knjige
AKTIVNOSTI U SVIBNJU	Majčin dan Međunarodni dan obitelji Posjet školaraca Osnovnoj školi Petar Zrinski Šenkovec

	Europski dan parkova Izlet predškolaraca Druženje djece i roditelja u vrtiću
AKTIVNOSTI U LIPNJU	Svjetski dan zaštite okoliša Završna svečanost Završno druženje skupina

3.3. Suradnja s društvenom zajednicom

Mjesto odrastanja, kultura i lokalna zajednica u kojoj djeca odrastaju imaju najveću važnost i utjecaj na živote, učenje i razvoj identiteta djece. Autorica Bronwen Cohen (2011) smatra kako mjesto odrastanja može postati izvor socijalnog i kulturalnog učenja. Odgoj i obrazovanje usmjereni na učenje u lokalnoj zajednici važno su sredstvo kojim autohtone manjinske grupe mogu zadržati i cijeliti vlastito kulturno naslijeđe i identitet (Cohen, 2011). Iz tog razloga na putu inovacija u učenju i poučavanju, umrežavanju obrazovanja, kreiranju novih temeljnih znanja i vještina, D. V. „Vrapčić“ utire čvrste temelje u održavanju suradnje sa užom i širom zajednicom. Suradnjom sa užom i širom lokalnom zajednicom želi se ojačati veza djeteta - zajednica i vrtić. U toj vezi, djeteta rane i predškolske dobi gradi povjerenje, daje mu se osjećaj važnosti, razvija socijalne i komunikacijske vještine ali i metode rješavanja konflikata, poučava djecu kako da govore u javnosti i ispred odraslih ljudi. Isto tako, u toj vezi, odrasla osoba razvija osjećajnost i poštovanje za dječje mišljenje, veću toleranciju, razumijevanje i poštivanje prema djetetu, jača razmjenu ideja među generacijama. Učinak suradnje na lokalnu zajednicu je neizostavan u ovoj trijadi suradnje. Suradnjom se podiže svijest javnosti o dječjim stavovima i potrebama, jača demokracija i razvoj civilnog društva, gradi most povjerenja između djece i odraslih.

Djeteta rane i predškolske dobi, na svoj jedinstven način, surađuje sa užom i širom zajednicom i pri tome razvija široki spektar svojih sposobnosti kao što su razvoj jezika i vještine komuniciranja, pojam o sebi i u odnosu sa drugima, osjećaj za skrb i poštivanje drugih, razvija suradnju, dijeljenje, izražava se kroz glazbu, umjetnost i dramsku igru, razvija svoje grube motoričke vještine, vještine pisanja, fine motoričke vještine, vještine osnovnih matematičkih pojmova, problem rješavanja, kreativno mišljenje, kako preuzeti inicijativu o svijetu u kojem žive, kako graditi pozitivne odnose, razvija osjećaj pripadanja određenoj zajednici.

Suradnja sa užom i širom lokalnom zajednicom može se objedniti u jedan projekt „Kulturni ruksak“ čime se kod djeteta rane i predškolske dobi potiče odgoj i obrazovanje usmjereno na lokalno okruženje i mjesto odrastanja. ‘Kulturni ruksak’, osigurava da djeca imaju pristup svim vrstama umjetnosti i kulture, uključujući i različite izvedbe iz područja slikarstva, filma, glazbe, književnosti,

folklora i kulturne baštine. Odgoj i obrazovanje usmjereni na učenje u lokalnoj zajednici važno su sredstvo kojim autohtone manjinske grupe mogu zadržati i cijiniti vlastito kulturno naslijeđe i identitet (Cohen, 2011).

„Kulturni ruksak“ bi omogućio razvijanje i produbljivanje suradnje između Dječjeg vrtića „Vrapčić“ i uže i šire lokalne zajednice na jedinstven način.

U sklopu Općine Šenkovec djeluje Knjižnica i čitaonica Šenkovec, a osim toga, cilj je povezati se i sa drugim udrugama koje djeluju na području naše Općine.

Osim suradnje sa roditeljima, lokalnom zajednicom neophodno je ostvariti suradnju s drugim ustanovama i ostalim čimbenicima:

Tijekom pedagoške godine ostvarivati će se razrađeni plan suradnje s vanjskim ustanovama, u koje se ubrajaju:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Agencija za odgoj i obrazovanje

Agencija za mobilnost i programe EU

Kulturno-umjetničke ustanove

Osnovna škola „Petar Zrinski“, Šenkovec

Suradnja sa udrugom Murid – rana intervencija u djetinjstvu

Suradnja s udrugom Krijesnica- međimurska udruga odgajatelja

Suradnja sa Knjižnicom i Čitaonicom Općine Šenkovec

Suradnja s Općinom Šenkovec

Suradnja sa Centrom za kulturu Čakovec (kino, kazalište, filmovi)

Suradnja sa Udrugom Međimurska priroda

Suradnja sa različitim sportskim udrugama

Suradnja sa Crkvom „Sveta Jelena“ Križarica

Suradnja sa DVD „Šenkovec“ i "Knezovec"

Suradnja sa Policijskom upravom međimurskom

Suradnja sa udrugom gluhih i nagluhih, udruge mentalne retardacije te udruge slijepih i slabovidnih Međimurske županije

Suradnja sa Udrugom Lijepa naša

Suradnja sa Udrugom MURID

Suradnja sa UNICEF-om

Suradnja sa OMEP-om

3.4. Suradnja s roditeljima

Važnu ulogu u odgoju djeteta ima suradnja roditelja i vrtića. Obitelj i vrtić su sustavi koji imaju zajedničku ulogu u djetetovom stjecanju spoznaje o sebi, učenju o komunikaciji i odnosima,

stjecanju znanja i vještina koje će mu biti potrebne. Zbog prije spomenutih odnosa, potrebno je izgraditi kvalitetnu komunikaciju između odgojitelja i roditelja kako bi se potrebne informacije mogle dvosmjerno izmjenjivati. Suradnja s roditeljima ostvarivati će se na sljedeće načine:

- Individualni razgovori – održavati će se na inicijativu roditelja ili odgojitelja u svrhu rješavanja određenog problema ili promjeni odgojnog djelovanja
- Centar za roditelje – kod svake skupine nalaziti će se pano sa zanimljivostima i obavijestima za roditelje. Pano će se redovito voditi i uređivati da bude što informativniji i sadržajniji za roditelje
- Roditeljski sastanci – tijekom godine održati će se roditeljski sastanci, radionice za sve zainteresirane roditelje, čije će teme biti edukacijskog karaktera
- Kreativne radionice – sudjelovanje i uključivanje roditelja kroz različite oblike odgojno-obrazovnog procesa. Značajnu ulogu ima suradnja s roditeljima u sklopu provođenja projekata.

Važni su oblici suradnje vrtića i roditelja kroz organiziranje raznoraznih svečanosti kao što su jesenska priredba, dani kruha, Advent (uključivanje roditelja u izradu adventskih vijenaca), dolazak Djeda Božićnjaka (roditelji, glumci volonteri okupljeni u dramsku skupinu), božićno druženje, međunarodni dan obitelji te završna svečanosti.

3.5. Timski rad odgojitelja

Timski rad u vrtiću omogućuje efikasniju i racionalniju organizaciju rada, bolje rezultate rada predškolske ustanove, pridonosi humanizaciji odnosa u kolektivu i osigurava objektivnije kriterije i mjerila za vrednovanje postignutih rezultata. Timski rad odgojitelja vrijedan je jer omogućuje percepciju vlastitog i tuđeg rada, spoznaju o tome što kolege rade, misle i osjećaju, te uspoređuju sa osobnim projekcijama. Odgojitelje motivira angažiranje u zajedničkim programskim interesima, što vodi isključivo ka uspjehu.

U suradnji među odgojiteljima bitno je da odgojitelji:

zajednički prihvaćaju međuovisnost, da su svjesni da mogu jedino uspjeti jedino uz međusobnu podršku, mogu odgoditi osobnu korist, su obvezni dogovorenim ciljevima, da pridonose zajedničkom cilju, stvaraju ozračje povjerenja, izražavaju svoje misli, osjećaje, stajalište i neslaganja; nastoje razumjeti gledište drugih članova, daju i primaju podršku; sukobe vide kao sastavni dio odnosa i kao mogućnost razvoja novih ideja, sudjeluju u odlučivanju i zauzimaju za dogovorene ciljeve.

U realizaciji suradnje među odgojiteljima i poticanju timskog rada razvijaju se procesi koji se sastoji od niza planiranih aktivnosti s ciljem skupljanja i analize podataka o funkcioniranju tima i predlaganja promjena za poboljšanje njegove efikasnosti, smatraju (Miljković & Rijavec, 2007).

Faze izgradnje tima su:

- Uočavanje problema u radu tima
- Zajednički rad članova tima na prikupljanju i analizi podataka vezanih uz problem
- Izrada plana akcije

- Provedba akcije
- Vrednovanje rezultata

Za uspješnu interpersonalnu komunikaciju, ravnatelj i odgojitelji moraju razumjeti tri ključne stvari u svezi interpersonalne komunikacije a to su: kako funkcionira interpersonalna komunikacija, odnos između interpersonalne komunikacije i povratne informacije i važnost verbalne u odnosu na neverbalnu interpersonalnu komunikaciju (Certo & Certo, 2008).

Interpersonalna komunikacija ima tri osnovna elementa na kojima počiva a to su: izvor/koder, signal i dekodiranje. Klasična teorija Wilbura Shramma daje pojašnjenje uloga koju tri navedena elementa igraju u interpersonalnoj komunikaciji, tako da prvi element, izvor određuje koje informacije želi podijeliti, kodira informacije u poruku zatim prenosi a zatim prenosi poruku kao signal određitu (Certo & Certo, 2008). Prema tome, ključ je kvalitetna i uspješna komunikacija među odgojiteljima odnosno svim članovima tima. Kvalitetna i uspješna komunikacija je jamstvo da će svi članovi tima dobiti potrebne informacije za obavljanje dužnosti o zadatka unutar tima.

Opće karakteristike timskog rada:

- timski rad je visokostrukturiran, služi jednom specifičnom zadatku, zavisi od kontinuiranih komunikacija među članovima i njihove kooperacije, ne dozvoljava odstupanja od predviđenih, utvrđenih procedura, podjela rada precizno je utvrđena;
- zahtjeva opremljenost predškolske ustanove različitim klasičnim i suvremenim sredstvima, aparatima i materijalima za učenje;
- timski način rada traži takve prostorije koje mogu služiti u različite svrhe i koje se mogu mijenjati prema dječjim potrebama.

Timski rad odgojitelja, dakle, omogućuje orijentiranje na analizu realnih mogućnosti za zajedničku suradnju, mogućnosti transfera tuđe prakse u vlastitu s ciljem podizanja kvalitete odgojno-obrazovnog rada.

Timski rad je čest oblik u radnim i drugim životnim situacijama kada priroda zadatka ili posla zahtjeva sudjelovanje više ljudi ili suradnika. Osnovni uvjet za uspješan timski rad je socijaliziran način ponašanja, tj. odnos kooperativnosti i koordiniranosti u radu, spremnost na davanje, primanje, toleranciju. Timski rad je pogodan oblik za upoznavanje i usvajanje brojnih pravila socijalnih ponašanja.

Preduvjeti za uspješan timski rad:

- svaki član tima mora biti uvjeren u vrijednost timskog rada i mora vjerovati u sebe i svoju sposobnost rada u timu;
- svaki se suradnik mora staviti na raspolaganje u timu i zadatku sa svom svojom snagom i sposobnostima, tj. prihvaćanje stavova drugih i u njima razmijeniti mišljenja. U timu

članovi moraju imati povjerenja jedni u druge;

- mora biti kvalificiran za jedno stručno područje jer znanje jednog područja stvara jedan neophodan zdrav osjećaj vrijednosti, a u procesima sukoba mišljenja čuva nas od osjećaja manje vrijednosti i osjećajnih reagiranja;
- naponi u timskom radu imati će uspjeha samo onda kada svaki član tima razumije problem koji se treba riješiti, tj. kada pojedinac zna stvarno ocijeniti svoje snage i sposobnosti, ali i sposobnosti kolega u timu, te se potruditi spoznati teškoće koje drugi imaju (kad je potrebno savjetovati kolegu).

Dobar timski igrač je onaj koji se ne bavi različitim izgovorima za neuspjeh, kao što su: šefovi su loši, drugi radnici su loši, nemam energije, plaća mi je premala... Onaj tko želi biti dobar timski igrač mora preuzeti odgovornost za svoje ponašanje, biti odgovoran za vlastite rezultate i koncentrirati se na rješenja, a ne na probleme.

Pet je osobina koje imaju pravi timski igrači:

1. Pozitivan stav – optimisti ostvaruju puno bolje rezultate od pesimista i energija koju timski igrač donosi u tim veoma je važna, a ljubaznost je temelj pozitivne atmosfere u timu.
2. Prihvatanje i poštovanje različitosti – ako se ne poštuje druge i njihovo mišljenje, ne može se očekivati ni da drugi poštuju naše mišljenje.
3. Smanjivanje očekivanja – svatko radi prema vlastitim kapacitetima, koji uključuju znanje, sposobnosti i fleksibilnost, jer nije moguće da bi svi trebali raditi jednako. Neprestano kritiziranje unosi nemir u tim, a važna je pozitivna motivacija i podrška kolega kako bi se ostvarili dobri rezultati.
4. Otvorena i iskrena komunikacija – ona je najvažnija za izgradnju kvalitetnih međuljudskih odnosa u timu, a podrazumijeva izražavanje ideja bez otpora i straha od odbacivanja. Ako dođe do nerazumijevanja i neslaganja, za rješavanje nesporazuma treba odabrati pravo vrijeme i mjesto.
5. Podržavanje kolega – za ostvarivanje dobrih odnosa u timu potrebni su razumijevanje i podrška, jer je definicija uspjeha uživanje u radu, a ne samo postizanje rezultata.

9 je timskih uloga, ali to ne znači da ih svaki tim treba imati sve:

1. Pokretač – sklon izazovima, dinamičan, hrabar u svladavanju prepreka, dopuštena slabost je neosjetljivost na tuđe osjećaje;
2. Izvršitelj – pouzdan, discipliniran, učinkovit, otporan na pritisak, dopuštena slabost je da je nefleksibilan;
3. „Finišer“ – savjestan, brižan, traži pogreške i propuste, pravodobno provodi poslove, dopuštena slabost je pretjerana zabrinutost i sitničavost. Ove su tri uloge usmjerene na djelovanje.
4. Koordinator – pouzdan, vještina vođenja tima, pojašnjavanja ciljeva, dijeljenje odgovornosti, dopuštena slabost je nametanje vlastitih poslova drugima i manipulacija;

5. Timski radnik – osjetljiv, diplomatski, izgladjuje konflikte i gradi odnose, a slabost je velika podložnost utjecajima sa strane i neodlučnost u kritičnim trenucima;¹
6. Istraživač mogućnosti – entuzijast, komunikativan, stvara kontakte, istražuje mogućnosti, nedostatak je pretjerana optimističnost. Ove su tri uloge usmjerene na odnose.
7. Kreativac – maštovit, nekonvencionalan, sklon rješavanju složenih problema, nedostatak je u prevelikoj zaokupljenosti i ignoriranju detalja;
8. Promatrač ocjenitelj – razmatranje svih mogućnosti, trijeznost u procjenjivanju, dopuštena slabost je nedostatak poleta i slabo motiviranje drugih;
9. Specijalist – usmjeren prema cilju, pružanju znanja, a slabost je što djeluje na usko područje i inzistira na tehničkim detaljima. Ove su tri uloge usmjerene na mišljenje (Pletenac, 2013).

Idealan tim pokazuje slijedeće karakteristike:

- vlada radna atmosfera, puno se diskutira i svi članovi tima sudjeluju u diskusiji koja uvijek ostaje na razini zadataka koji su pred timom;
- sudionici diskusija slušaju jedni druge, svaki prijedlog se ocjenjuje i eventualno prihvaća;
- razmimoilaženja su u mišljenju otvorena i opravdana i ne potiskuju se protivna mišljenja;
- sukobi se iznose, kritika je često otvorena i ne shvaća se kao osobni napad;
- prije nego što se započne s izvršavanjem zadataka, podjele se funkcije i pojedinačni zadaci, prema postavljenom zadatku, znanju i sposobnosti mjeri se vodstvo, nema borbe za prestiž i zlouporabe vlasti, uvijek je u prvom planu rješenje postavljenog zadatka.

Zaključak:

U suvremenom društvu komunikacija je postala dio svakodnevnog života. Suvremeni uvjeti poslovanja zahtijevaju razvijanje kvalitetnih poslovnih odnosa i kvalitetne komunikacije, a to se sve može postići organiziranjem poslovanja u timovima.

Cilj svakog tima je da svojim kompetencijama; znanjem, vještinama i sposobnostima pridonese bržem rješavanju problema. Timovi su grupe u nekoj poslovnoj organizaciji koje su sastavljene od članova s istim ciljevima i koji moraju koordinirati svoje aktivnosti da bi se ti ciljevi ostvarili.

Tim će biti uspješan ako unutar njega vlada međusobno razumijevanje, podrška i pomoć. Svaki timski igrač mora imati pozitivan stav, prihvaćati i poštivati različitosti, ali i smanjiti očekivanja jer nemaju svi jednake kapacitete za rad, otvoreno i iskreno komunicirati i podržavati svoje suradnike, jer jedino tako tim kao tim može funkcionirati. Timski rad ima svoje i prednosti i mane, ali se sve može riješiti ako vođa tima reagira na vrijeme. On mora posjedovati određena osobna obilježja da bi bio uspješan kao vođa, a to su: sposobnost, uspješnost, odgovornost, participacija, ugled, mora biti

¹ (<https://www.sensa.hr/clanci/lifecoach/pet-najvaznijih-osobina-timskih-igraca>)

aktivan, znati motivirati, usmjeravati i postupati sa sukobima.

Timski rad odgojitelja te međusobno uvažavanje, poštovanje i povjerenje nužno je da bi djeca tj. predškolska grupa funkcionirala. Svaki odgojitelj trebao bi biti otvorenog uma i znati dati, ali i primiti kritiku, sugestiju ili ideju i na taj način funkcionirati bez zamjerki i ljutnje. Svaki odgojatelj tokom svojeg radnog staža ima stručna usavršavanja odnosno cijeloživotno obrazovanje, tako da samo radom na sebi možemo biti dobri timski igrači i funkcionirati.

3.6. Razvijanje empatije i pomoći drugima-projekt "Škole za Afriku"

Dječji vrtić „Vrapčić“ već nekoliko godina sudjeluje u humanitarnoj akciji UNICEF-a Projekt "Škole za Afriku".

Cilj projekta je:

- stvaranje boljih uvjeta za obrazovanje afričke djece,
- suosjećanje prema drugima koji žive u neimaštini i kojima su ta sredstva prijeko potrebna.

Tako smo odlučili i u ovoj pedagoškoj godini svojim donacijama pomoći sljedećim načinima:

- sakupljanjem starih knjiga (povodom mjeseca knjige) i prodajom istih antikvarijatima;
- sakupljanjem plastične ambalaže – suradnja s roditeljima – razvijanje ekološke osviještenosti i empatije kod djece;
- suradnja s udrugom "Sport za sve" i roditeljima – donacije kolača povodom Valeninova;
- suradnja s udrugom "Optimizam " Šenkovec – radionica izrade nakita;
- suradnja s crkvom sv. Jelene Križarice – nastup crkvenih zborova povodom Božića;
- suradnja s dječjom kazališnom družinom

Djeca, roditelji, uža i šira zajednica koja će sudjelovati u provođenju ovih aktivnosti sakupljat će novčana sredstva koja će biti upućena UNICEF-u, a u svrhu osiguravanja boljih uvjeta školovanja djece u Africi, za izgradnju i obnovu škola, nabavu školskih knjiga, bilježnica i sl.

Djeca će na taj način razvijati osjećaj solidarnosti, podizati svijest o njihovoj ulozi u izgradnji boljeg i pravednijeg svijeta, naučiti poštovati vrijednosti različitih kultura i civilizacija, promicati dječja prava i još mnogo toga.

3.7. eTwinning projektna suradnja i Erasmus+

eTwinning projekti i Erasmus

Potaknuti velikim zanimanjem djece, odgojitelja, stručnih suradnika i u suradnji s roditeljima te različitim udrugama i lokalnom zajednicom već niz godina DV „Vrapčić“ uključen je u e Twinning.

Etwinning je zajednica škola u Europi koja nudi platformu za odgojno – obrazovne djelatnike (učitelje, ravnatelje, knjižničare, itd), koji rade u školama i dječjim vrtićima europskih država

sudionica eTwinninga. Putem ove platforme članovi mogu komunicirati, surađivati, razvijati projekte, razmjenjivati znanja i iskustva te postati dijelom najzanimljivije obrazovne zajednice u Europi. eTwinning se uspješno integrirao u Erasmus+, program Europske unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta.

Dječji vrtić „Vrapčić“ dobitnik je oznake **eTwinningove škole za razdoblje 2023. – 2024. godine.**

eTwinning škole se zalažu za inkluzivnost na bilo kojoj razini i aktivno traže načine stvaranja inkluzivnog okruženja za djecu i studente svih sposobnosti i kulture, njihove roditelje i širu zajednicu, te nas veseli što svojim radom i projektima možemo biti dio te zajednice. Djeca i studenti u eTwinning školama su agenti promjene, koji postaju bolji učenici i bolji aktivniji građani. Ovim projektima ćemo poticati volonterski, društveni, praktični i kreativno stvaralački rad, te i aktivnu participaciju djece u ekološkim aktivnostima škole, lokalne zajednice i šire kroz koje će učenici stjecati navike odgovornog ponašanja prema okolišu i održivom razvoju. Kroz različite aktivnosti poticati ćemo djecu na istraživanje i promišljanje time i stjecanje spoznaja o uzrocima i posljedicama utjecaja na prirodu koje pridonose razvoju svih oblika mišljenja, osobito kreativnog razmišljanja i rješavanja problema. Djeca i odgajatelji aktivno će sudjelovati u aktivnostima u umjetnosti, znanosti, glazbi, matematici, aktivnostima vezanim za očuvanje kulture našeg kraja i u aktivnostima recikliranja. Osvještavat ćemo mišljenje djece, kako bi zaštitili prirodu i postali svjesni prirode i prepoznali druga živa bića koja žive u prirodi.

Poticati druge udruge, organizacije i širu javnost na odgovorno i održivo ponašanje. Omogućiti djeci stjecanje i razvoj kompetencija potrebnih u 21. stoljeću kroz suradničko i istraživačko učenje te stvaralački element učenja kroz rad. Razvijati trajne navike aktivnog participiranja i volontiranja u ekološkim aktivnostima u svojoj okolini. Poboljšati stanje okoliša vrtića pa i šire.

Na kraju ćemo vidjeti studije o prirodnim materijalima u drugim zemljama i podijeliti ih s našim inozemnim partnerima putem slika, videa koristeći različite multimedijske sadržaje.

Svake pedagoške godine uspješno na eTwinning platformi odradimo nekoliko projekata za koje redovno dobivamo nacionalne oznake kvalitete.

Dječji vrtić „Vrapčić“ od 2022. godine nositelj je projekta Erasmus+ – Ključna aktivnost 1 za područje odgoja i općeg obrazovanja, u okviru kojeg su dobivena bespovratna sredstva za ključne aktivnosti (mobilnosti u svrhu učenja za pojedince). Također, Vrtić je nositelj Erasmus+ akreditacije za razdoblje 2022. – 2027. godine. Ovim projektima želimo dodatno usavršiti i unaprijediti naš rad u razvijanju medijske pismenosti s djecom rane i predškolske dobi. Medijskom pismenošću potičemo

kritičan odnos djece prema medijima, promišljanje o onome što vidimo i čujemo u medijima te odgovorno korištenje interneta.

Etwinning platforma i School Education Gateway služe nam i kao kvalitetna platforma za stručna usavršavanja.

4. SMJER DALJNJEG PROFESIONALNOG RAZVOJA STRUČNIH DJELATNIKA

Odgojiteljima, kao aktivnim sudionicima u stvaranju kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, od iznimne je važnosti sustavno stručno usavršavanje. Ono se provodi s ciljem stjecanja novih znanja potrebnih za napredovanje kvalitete profesionalnog razvoja i poboljšanja odgojiteljevih profesionalnih kompetencija. Takav pristup u praksi zahtijeva stalno – situacijska učenja. U kontekstu organizacije koja uči, profesionalno usavršavanje odgojitelja smatra se cjeloživotnim procesom, u kojem se profesionalno znanje propituje, revidira i nadograđuje kroz zajedničko istraživanje prakse. Drugim riječima, povremene pouke nisu dovoljne da bi znali kako djelovati u kompleksnim situacijskim uvjetima u praksi. Valja napomenuti da je u vrtiću „Vrapčić“, zbog želje za daljnjim profesionalnim rastom i razvojem četvero stalno zaposlenih odgajatelja steklo naziv Magistre ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Uzimajući u obzir prethodno stečena znanja i vještine svakog pojedinca, daljnje napredovanje odgojitelja temeljit će se na kompetencijskom pristupu. Kroz projekte i suradnju sa ostalim stručnjacima odgojno - obrazovnog procesa, kontinuirano će se ispunjavati individualne potrebe za profesionalnim razvojem i napredovanjem. Stručno usavršavanje nastavit će se uključivanjem djelatnika u stručne skupove u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje, Agencije za mobilnost, usavršavanje putem eTwinning i School gateway platforme, Udruge odgojitelja MŽ Krijesnice, OMEP organizacije te druge organizacije i platforme učenja s kojima smo ranije povezani. Kroz aktivne radionice i jednomjesečne refleksije odgojitelja u kojima se zahtijeva timski rad i partnerstvo, utjecat će se na poboljšanje prakse. Što je komunikacija među sudionicima odgojno - obrazovnog procesa kvalitetnija, to je njihov učinak veći. Suradnički odnos provodit će se na odgojiteljskim vijećima i stručnim aktivima. Na taj se način daje mogućnost za razvoj zajedničke vizije, razmjene ideja te ulaganje zajedničkog napora, iz kojeg proizlaze različite sugestije koje ćemo nastojati uspješno provesti.

Vizualni alat koji bi trebao pomoći verbalnom odgovaranju na pitanja u praksi i slikovitim prikazu ključnih područnih znanja odgojitelja, je mapa profesionalnog razvoja. Svaka je mapa jedinstvena, po njoj se odgojitelji razlikuju od ostalih. Nastavit će se s njezinom izradom, kao s instrumentom koji služi samoprocjeni vlastitog rada. Profesionalna mapa razvoja kao presjek cjelokupnog rada, govori o vještinama i znanjima koje je odgojitelj osvojio te bi trebala kroz neko vrijeme prikazivati napredak.

U oragnizaciji koja uči, istraživački model profesionalnog razvoja, usmjeren je na kontinuirano propitivanje postojeće kvalitete prakse odgojno - obrazovne ustanove. Temeljna strategija profesionalnog razvoja je zajedničko istraživanje, interpretiranje i razumijevanje postojeće, te sukonstruiranje kvalitetnije odgojne prakse. Stoga se profesionalni razvoj odgojitelja treba unapređivati u praksi i mijenjati u uvjerenjima. Profesionalni razvoj temelji se na cjelokupnom

vrtićkom kontekstu kojeg nije moguće upoznati niti mijenjati nigdje drugdje osim u samom vrtiću.

LITERATURA

1. Agencija za odgoj i obrazovanje. *Strategija stručnog usavršavanja za profesionalni razvoj odgojno – obrazovnih radnika (2014-2020)*.Završni nacrt, ožujak 2014.
- 2.Babić, S., Finka, B., Moguš, M. (2000) Hrvatski pravopis. Zagreb.Školska knjiga.
3. Barth, B. (2004), Razumijeti što djeca razumiju: struktura znanja i njegovo oblikovanje: problemi prijenosa znanja. Zagreb, Profil.
4. Diamond, M. i Hopson, J. (2002). Čarobno drveće uma. Lekenik: Ostvarenje
5. Dennison, P. E. i Dennison, G. E. (2007). Brain Gym. Buševac: Ostvarenje.
6. Dennison, P. E. (2007). Brain gym i ja. Buševac: Ostvarenje.
- 7.Dijete, vrtić, obitelj. *Početak profesionalnog života*.2-3. Broj 64. Ljeto 2011.
8. Drvodelić, M., (1989) Croatian- English dictionary. Zagreb.Školska knjiga.
9. Filipović, R., (1991) An outline of English Grammar Zagreb. Školska knjiga,
10. Filipović, R., (1993) English- Croatian dictionary. Zagreb Školska knjiga.
11. Gopnik, A., Meltzoff, A. N. i Kuhl, P. K. (2003). Znanstvenik u kolijevci: što nam rano učenje kazuje o umu? Zagreb: Educa.
12. Hannaford, C. (2007). Pametni pokreti. Buševac: Ostvarenje
13. Harper, K., Reilly, V., Covill, C., (2006) Cookie and Friend, Oxford University Press,
14. Holderness, J., (2006) Cool-course book: Oxford University Press.
15. Jensen, E. (2004). Različiti mozgovi, različiti učenici. Zagreb: Educa.
16. Jensen, E. (2005). Poučavanje s mozgom na umu. Zagreb: Educa.
17. Ljubetić , M. (2007), (Samo)vrednovanje u sustavu ranog odgoja i obrazovanja. Pedagojska istraživanja 4 (1), 43-56.
18. Oxford Advanced Learner' s Dictionary (1989), Oxford University Press. fourth edition
19. Petrović-Sočo, B. (2011), Nova paradigma shvaćanja konteksta ustanova ranoga odgoja. U: Maleš, D. (ur.) Nove paradigme ranoga odgoja. Zagreb:FF, Zavod za pedagogiju
20. Pospiš, M. (1997). Neurološki pristup školskom neuspjehu. Varaždinske Toplice: Tonimir.
21. Silić, A. (2007) Prirodno učenje stranog (engleskog) jezika djece predškolske dobi: Zagreb. Mali profesor,
22. Slikovni rječnik englesko-hrvatski- Izdavač Forum
23. Slunjski E.(2012). „Tragovima dječjih stopa - kako bolje razumjeti dijete?, „Kako mu pomoći da razumije sebe i druge?, „Kako ga poticati na samostalno i suradničko učenje?“, Tisak profil. Zagreb
24. Slunjski, E.(2011), Kurikulum ranog odgoja. Zagreb: ŠK.
- 25.Slunjski, E. 2006. *Stvaranje predškolskog kurikuluma u vrtiću – organizaciji koja uči*.

Mali profesor, Zagreb.

26. Vilke- Prebeg, M. (1991) Dijete i strani jezik: Zagreb. Školska knjiga,

27. Woodhed, M.(2007), Changing perspectives on early childhood:theory, research and policy.

Pravilnici i zakoni:

1. Državni pedagoški standardi predškolskog odgoja i naobrazbe (Narodne novine, 60/03 i 90/10)
2. Pravilnik o načinu raspolaganja sredstvima državnog proračuna i mjerilima sufinanciranja programa predškolskog odgoja (Narodne novine, 34/97)
3. Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije djece u dječjim vrtićima (Narodnenovine,83/01)
4. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine 10/97, 107/07, 94/13)